

Forum Ecclesiasticum

In Quo Jus Canonicum Universum, Librorum Ac Titulorum Ordine Per Quæstiones Et Responsa, Tam Canonistarum Veterum & Recentiorum, quàm Legistarum, in iis, quæ Utrique Juri, Canonico Et Civili Communia Sunt, Authoritate stabilita, Methodo clara & facili explanantur

Leuren, Peter

Moguntiae, 1720

Titulus XIII. De Torneamentis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73982](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73982)

ente ex homicidio & mutilatione illicitis, non tantum casuali & ob defensionem sui cum excessu inculpata tutele, sed etiam directe voluntarie intento, occulto tamen, vi specialium privilegiorum ipsis per varios Pontifices concessorum testantur. Rodri. Tom. 1. 99. regul. 9. 24. a. 12. Mirand. in man. Tom. 2. 9. 8. conclus. Portel. in dub. regular. v. dispensare. n. 8. Donat. Tom. 2. rr. 11. 9. 9. & seq. Pelliz. p. 1. rr. 10. c. 20. 9. 24. & seq. quos refert Reiffenst. b. t. n. 228. sic Castrop. l. c. n. 4. ait, concessam Pralatis Ordinum mendicantium facultatem in omnibus irregularitatibus in foro conscientie, modò procedant ex delicto, quod notorium non est, ut constat ex Compend. privileg. Societat. v. dispensatio. §. 5. & 6. quæ potestas reservatur in Societate ejusdem Præpositi Generali, & quibus ipse commiserit. Circa quod notandum, cum Laym. cit. c. 12. n. 4. quod, si facultas dispensandi concessa regularibus tantum, pro foro conscientie eâ non facile uti debeant, si factum sit notorium; siquidem in foro externo talem dispensationem Episcopi admittere non coguntur. Ceteros, quibus concessum privilegium dispensandi in omni irregularitate, excepto homicidio voluntario & bigamia, posse dispensare in irregularitate proveniente ex homicidio indirecte & imperfecte voluntario, & in eo, quod factum est causa defensionis cum excessu inculpata tutele, uti & in proveniente ex homicidio justo, in milite Judice, accusatore, teste, &c. ob defectum lenitatis, asserunt Pirh. n. 130. Laym. l. c. n. 4. citatis Cajet. in sum. v. irregularitas. Armill. eod. v. n. 13. Hentiq. l. c. c. 17. n. 5. lu. R. Avil. l. c. f. s. du. 1. Rodriq. l. c. a. 8. quia nomine homicidii indispensabilis, id est, super cujus irregularitate dispensationem in omnibus privilegiis sibi reservare solet Papa, intelligitur homicidium voluntarium injustum, ita Laym. qui tamen addit, quod, si Clericus in bello justo pugnans propria manu occiderit, possit cum eo dispensare illum, qui privilegium dispensandi in omni irregularitate, excepto homicidio, habet; cum quo qualiter subsistat, quod paulò antè retuli ex Reiffenst. superiores regulares ex privilegio (intellige passim illis hodie concessio) dispensare posse in homicidio directe voluntarie intento, quod utique factum privata autoritate injustum est, non video.

2. Dixi jam aliquoties, similia privilegia locum habere solum in homicidio occulto, sciendum est, homicidium, sicut & aliud delictum occultum dici

illud in ordine ad obtinendam dispensationem, quod probari nequit. Abb. in c. vestra de cohabit. Cler. & mul. n. 7. & Fagn. ibid. n. 45. Unde ad propositum adhuc esse, & dici homicidium occultum, etsi de eo quis diffamatus aut suspectus sit, si factum nemine præteate, vel uno tantum aut etiam pluribus, qui vel jure vel facto à ferendo contra delinquentem testimonio sunt impediti. Reiffenst. b. t. n. 230. quin imò in ordine ad dispensandum sufficienter dici homicidium occultum, quod licet factum coram pluribus, adeoque probari possit, non tamen pluribus quàm duobus, tribus aut quinque notum est, adeoque caret notorietate facti & juris, utpote de quo delinquens nec confessus, nec convictus, nec per sententiam aliquam declaratoriam criminis judicatus, ad propositum docent gl. in c. manifesta. 2. q. 1. absolute dicens, occultum dicitur, quod quinque sciunt, item Navar. l. c. n. 255. Sanch. de mat. l. 8. d. 34. n. 55. Franc. Leo in praxi S. penit. p. 2. c. 6. n. 6. Reiffenst. n. 231. affirmans plures graves Doctores id probabile censere, videnturque idem apud eundem tenere Barb. in Trid. l. c. c. 6. n. 6. allegans plures. Arg. cit. c. vestra. Porro homicidium occultum distingui à non deducto ad forum contentiosum, patet ex eo, quod deductum ad forum contentiosum dicatur illud solum, ut Barb. de off. & potest. Episc. alleg. 39. à n. 29. Dian. p. 4. rr. 2. resol. 93. Gavant. man. Pralat. v. absolutio. n. 12. Fetin. pr. crim. q. 10. n. 55. in fine, super quo ad Judicem jam delato, facta est litis contestatio, dum nimirum partes invicem contradicunt & contendunt in judicio, potest autem esse delictum non occultum, sed notorium & publicum, absque eo, quod non sit deductum ad forum contentiosum. Trid. verò prohibet non tantum dispensationem, quando homicidium delatum est ad forum contentiosum, sed etiam quando est aliunde notorium & publicum, quale, quia est & manet notorium, etiam notorietate juris, postquam in foro contentioso cognitum & judicatum de eo, non poterit Episcopus in irregularitate ex eo orta dispensare, ut probabilius videntur sentire Garc. l. c. n. 50. Gutt. l. c. c. 3. n. 10. Barb. l. c. n. 35. Bonac. l. c. d. 7. q. 5. p. 1. n. 6. Castrop. rr. 29. d. 6. p. 7. n. 13. quos citat & sequitur Reiffenst. n. 235. contra Laym. l. 1. rr. 3. p. 5. c. 9. n. 5. Sanch. l. 2. mor. c. 11. n. 2. & alios, docentes, posse Episcopum dispensare post litis contestationem, postquam lis jam finita est.

TITULUS XIII.

De Torneamentis.

Quest. 266. Torneamenta quid sint & quotuplicia?

R Esp. Torneamenta: Germanicè Thurnier, sunt nundinæ seu feriæ & hastiludia seu pugnæ equestres, quibus milites, vel ut superioribus sæculis frequentius fiebat, in Germania Nobiles equestres Ordinis ex condicio convenire & ad ostensionem virtutum, animositatis & tractandorum armorum peritiæ congregari solebant, ut sumitur ex c. 1. h. t. & refertur à Gonz. ibid. n. 5. duplicis ea sunt generis, seu duplici modo fieri solebant, nimirum vel temere & ordinariè non sine mortis periculo hastis acutas cuspides præfixas habentibus aliisque armis ad infligenda vulnera expeditis, vel absque temeritate & mortis pe-

riculo, congregiendi hastis cuspidibus aliisque armis hebetatis, vel loriciis galeisque probe muniti.

Quest. 267. An & quenam torneamenta prohibita?

R Esp. Primò: Primi quidem generis jure ff. veteri l. qua actione. §. 4. ff. ad leg. Aquil. l. solent. ff. de aleator. permessa videbantur, ex post jure novo Codicis l. unic. c. de gladiator. ac præcipue Jure Canonico c. 1. & 2. hoc tm. prohibita, idque propter cædes & animarum pericula, exinde frequenter evenire solita, ut dicitur cit. c. 1. unde detestabiles (intellige nundinæ seu feriæ) vocantur. Posterioris verò generis etsi prohibita quæque olim sub excommunicatione à Clem. V. Constitutione, quæ inci-

incipit: *passiones*, idque propter immodicos sumptus, quibus in splendorem & apparatus profusus nobiles exhausti alique fideles ab ordinario terra sanctæ subsidio & assumptione S. Crucis abstraherentur, ut cum Gonz. *in c. 2. h. t. n. 7.* notant A. A. quæ tamen constitutio censuraque in ea contentæ ad instantiam Regis Galliarum, Germaniarumque Principum & Magnatum à Joanne XXII. *in extrav. unic. h. t. revocatæ*, unde hodiecum istiusmodi torneamenta & ludii equestres in nativitate, inauguratione, nuptiis Principum exerceri soliti, Laicis non sunt interdicti, si cum debita moderatione ita instituantur, ut periculum cædis aut gravis vulneris absit, ramethi quandoque casu & per accidens interveniat homicidium aliquod, ita Arg. *cu. extrav. Nav. man. c. 15. n. 9. § 21.* Abb. *in c. 1. h. t. & Barb. ibid. n. 2.* & Gonz. *n. 6.* Dixi: *Laicis*, quia Clericis præsertim in Sacris Ordinibus & Dignitatibus constitutis, torneamenta utroque modo accepta sunt interdicta. Gonz. *l. c. Sylv. v. Ludus & torneamenta.* Clarus, *v. Ludus.* Tusch, *v. Ludus, concl. 456.* juxta Decretum Concilii Herbipol. celebrati tempore Honorii IV. *can. 4.* ubi: *hasti nuda & torneamenta Clericis, qui sunt in dignitatibus, personalibus & Sacris Ordinibus constituti, hoc edicto perpetuo noverint interdicta, item juxta Decretum Concilii Salisburgensis.*

Quest. 268. Quenam pœne statuta excentibus torneamenta?

1. Resp. Primò: Pœnæ pugnantium in torneamenti primi generis est, quòd si quis in eis occumbat, occisor veri homicidii & pœnarum illius utroque jure statutarum sit reus. Host. *in sum. h. t. n. 3.* Pirh. *h. t. n. 2.* Wiestn. *n. 3.* Reiffenst. *n. 6.* occisus verò Laicus, etsi ei ante obitum non negentur Ecclesiæ Sacramenta, mortuo tamen denegatur sepultura Ecclesiastica, juxta expressum textum *c. 1. h. t.* illi verò, qui non ex animo in iis pugnandi accesserunt, sed alio fine, etiam curiositatis, spectatores illis assistunt, casu, quo ibidem ex infortunio pereant, sepultura Ecclesiastica non privantur.

2. Resp. Secundò: Clericis exercentibus torneamenta primi generis, si quis in iis occubuerit, in pœnam statuitur privatio oblationum & orationum publicarum, per *Can. quicumque Clericus. 3. q. 4.* non tamen privato sepultura ecclesiasticæ. In torneamentis verò posterioris generis pugnantibus statuitur excommunicatio per Concil. Salisburg. ut referente Gonz. *l. c. n. 6. § 11.* Wiestn. *h. t. n. 5.* Reiffenst. *n. 9.*

TITULUS XIV.

De Clericis pugnantibus in Duello.

Quest. 269. Quid & quotuplex sit duellum?

1. Resp. Duellum sic dictum, quasi bellum duorum, in proprio sensu hujus rubricæ rectè definitur, quòd sit singularis pugna duorum inter se ex condicto suscepta. Host. *in sum. h. t. n. 1.* Sylv. *v. Duellum. n. 1.* Azor. *p. 3. l. 2. c. 5. n. 2.* Pirh. *h. t. n. 1.* & alii communiter. Dicitur græcè: *Monomachia. can. monomachiam. 2. q. 5.* aliud est solenne, quòd sit servatâ formâ & solennitate circa tempus & locum securitatis privilegio munitum (quòd campum francum communiter vocant) adhibitis quoque testibus, quos paternos & secundantes dicunt; aliud privatum, quòd quidem etiam ex condicto statutoque tempore & loco absque tamen aliis solennitatibus circa securitatem loci & patris adhibitis.

Quest. 270. An & qualia duella illicita sint?

1. Resp. Primò in genere: Duellum regulariter loquendo utroque modo acceptum, jure naturali & divino, humano, tam Civili: *l. unic. c. de gladiator.* quàm Canonico. *c. 1. § 2. h. t. can. monomachiam. 2. q. 5.* est illicitum, & prohibitum sub gravissimis pœnis, ut constat ex Trid. *sess. 25. de reform. c. 19.* ubi: *detestabilis duellorum usus fabricante diabolo introductus, ut eruentâ corporum morte animarum etiam perniciem lucretur, ex Christianorum orbe penitus exterminetur, ubi etiam pœnas subiungit, de quibus paulò post.*

2. Resp. Secundò in speciè: illicitum etiam est in sequentibus casibus. Primò: tam quatenus offertur, quàm quatenus acceptatur ad demonstrandam veritatem & probationem innocentiae seu purgationis criminis, etsi olim ob hanc causam duella fuerint frequentata, etiam quandoque à viris non improbis;

tum quia medium est difficile, & à quo natura humana abhorret; tum quia ineptum ad finem veritatis manifestandæ & purgationis faciendæ, dum scilicet innocens in duello occumbit; cùmque Deus victoriam non promiserit innocenti, neque iustum sit eam ab illo sperare medio tam indebito & atroci, etiam tanquam vanum, superstitiosum & sortilegum, damnantur, juxta Doctrinam D. Tho. 2. 2. q. 95. a. 8. ad 3. *in fine.* & ibi Cajet. & Azor. *cit. c. 5. q. 1.* Sylv. *l. c. Sanch. l. 2. mor. c. 39. n. 3.* Laym. *l. 3. tr. 3. p. 3. c. 5. ad princ.* Castrop. *tr. 6. d. 5. p. 7. n. 6.* Valent. 2. 2. d. 3. q. 17. p. 1. Suar. *d. 13. de bello. s. ult. n. 1.* Per. Nav. *de rest. l. 2. c. 3. in 2. p. du. 13. n. 296.* Pirh. *h. t. n. 1.* Secundò multò magis illicitum est susceptum in ordine ad ostentandam animositatem, vires & peritiam duellandi, siquidem iniquum est & rectè rationi contrarium pro tam vano fine asumere medium tam atrox & periculosum vitæ & animæ utriusque duellantium. Valent. *l. c. Azor. l. c. q. 4.* Suar. *l. c. Castrop. l. c. n. 5.* Azor. *l. c. q. 2.* Pirh. *l. c.* & alii A. A. paulò antè citati. Arg. *c. 1. de torneamento,* multò minus licitum est duellum ad spectantium animos & oculos oblectandos; cùm nimis atrox & crudele medium sit ad finem tam levis momenti. Azor. *l. c. q. 2.* Sayr. *l. c. n. 14.* Pirh. *l. c.* & alii communiter. Tertiò: assumptum ob vindicandam injuriam privatam, seu ad satisfactionem pro illata injuria accipiendam; tum quia non licet injuriam propriâ autoritate vindicare, *c. nullus. c. de Judas;* tum quia duellum ob eventus incertitudinem est medium ineptum ad reparandam injuriam. Laym. *l. c. n. 3.* Azor. Pirh. *h. t. c. Castrop. l. c. n. 7.* sed neque ob eandem rationem licitum est in bello tam offensivo, quàm defensivo autoritate publicâ instituire duellum, seu vindictam publicam committere uni, Laym. *l. c. n. 3.* citatis Cajet. Valent. Sanch. Quarò: ad determinandam litem civilem; quia nec ad hunc finem est